

Let op: Gesproken woord geldt

INLEIDING VAN DE VOORZITTER VAN DE PARLEMENTAIRE ENQUÊTECOMMISSIE WONINGCORPORATIES BIJ DE PERSCONFERENTIE START OPENBARE VERHOREN

27 MEI 2014

Dames en heren,

Welkom namens de Parlementaire Enquêtecommissie Woningcorporaties.

Een parlementaire enquête is het zwaarste controle instrument dat de Tweede Kamer heeft. En er is een goede reden voor dat dit middel voor onderzoek naar het woningcorporatiestelsel is ingezet:

Nederland heeft een grote woningcorporatiesector: 381 corporaties hebben 2,4 miljoen sociale woningen onder hun hoede. 1 op de 3 huishoudens woont in een corporatiewoning. Door verschillende incidenten in de sector is er veel maatschappelijk vermogen verloren gegaan. Het gevolg is onder andere dat bouwprojecten vertragen, stoppen of niet gestart worden. Er is minder geld voor de verbetering en het onderhoud van woningen. Daarvan zijn de huurders van sociale huisvesting in Nederland de dupe.

De incidenten hebben geleid tot maatschappelijke onrust. Bovendien is het vermoeden ontstaan dat het stelsel niet optimaal functioneert. Daarom heeft de Tweede Kamer vorig jaar de Parlementaire Enquêtecommissie Woningcorporaties ingesteld om te doen aan waarheidsvinding en de betrokkenen publiekelijk verantwoording te laten afleggen over hun handelen. De commissie heeft de opdracht om onderzoek te doen naar de opzet en het functioneren van het stelsel van woningcorporaties over een periode van circa 20 jaar. Het beginpunt is de verdere verzelfstandiging van de woningcorporaties begin jaren '90. Een periode die wordt gekenmerkt door verscheidene incidenten, wisselende accenten in het beleid en vele verantwoordelijke bewindspersonen.

De enquêtecommissie wil de komende weken aan de weet komen wat er precies is gebeurd. Hoe het heeft kunnen gebeuren en wie ervoor verantwoordelijk is. Dit doen we door - naast Vestia - een aantal casussen diepgaand te onderzoeken en te kijken hoe de politieke besluitvorming heeft plaatsgevonden rond het corporatiestelsel. Op basis van onze bevindingen willen wij het corporatiestelsel beoordelen en bijdragen aan de ontwikkeling van toekomstig beleid.

Let op: Gesproken woord geldt

De afgelopen maanden heeft de commissie zich uitgebreid beziggehouden met het vorderen en bestuderen van grote hoeveelheden documenten, het voeren van gesprekken met deskundigen en het houden van een groot aantal besloten voorgesprekken.

Als we informatie niet kregen, hebben wij maximaal gebruik gemaakt van onze bevoegdheden als enquêtecommissie om ons onderzoek zo goed mogelijk uit te voeren. Zo hebben wij bijvoorbeeld voor de eerste keer als enquêtecommissie, die onder de Wet op de Parlementaire Enquête 2008 valt, een kort geding aangespannen om informatie los te krijgen. De reden was dat een adviseur die de kwaliteit van het interne toezicht van woningcorporatie Rochdale in de periode 2004-2009 heeft onderzocht, de afschriften van zijn gespreksverslagen niet wilde afstaan aan de parlementaire enquêtecommissie.

De Enquêtecommissie heeft de zaak gewonnen en de commissie is blij met de uitspraak van de rechter. Het belang van parlementaire enquêtes voor Nederland is hiermee onderstreept. De uitspraak is een bevestiging voor de commissie en toekomstige enquêtecommissies hoe invulling wordt gegeven aan de Wet op de Parlementaire Enquête.

Daarnaast heeft de commissie meerdere werkbezoeken aan verschillende corporaties afgelegd om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van een corporatie aan het werk. Naast enkele corporaties met een Randstedelijk karakter hebben we ook corporaties buiten de Randstad bezocht. We hebben naar de geluiden op de werkvloer geluisterd en met huurders en huurdersverenigingen gesproken.

Dames en heren,

De commissie is nu klaar voor de openbare verhoren. Vanaf woensdag 4 juni aanstaande starten ze. In een periode van zes weken gaan we getuigen en deskundigen onder ede verhoren: corporatiedirecteuren, leidinggevenden uit de corporatiesector, commissarissen, toezichthouders, ambtenaren en politici (uit de Tweede Kamer en uit het kabinet).

De commissie onderzoekt wat er precies is gebeurd. Hoe het heeft kunnen gebeuren en wie ervoor verantwoordelijk is. Ik nodig u daarom uit om de openbare verhoren de komende weken te volgen.